

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strategisk miljøvurdering Natura 2000-plan 2022-2027

Stensbæk Plantage og Heder
Natura 2000-område nr. 253
Habitatområde H262
Fuglebeskyttelsesområde F121

November 2021

Udgiver: Miljøstyrelsen

Redaktion: Miljøstyrelsen Sydjylland

Forsidefoto:

Klimperne på Stensbæk Hede.

Fotograf: Miljøstyrelsen Sydjylland

ISBN: 978-87-7564-953-2

Indhold

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027	4
1.1 Ikke teknisk resumé.....	4
1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer	5
1.2.1 Anden lovgivning	6
1.2.2 Andre relevante planer	6
1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ	8
1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen.....	8
1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet	10
1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....	10
1.4.2 Befolkningen	10
1.4.3 Menneskets sundhed	11
1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer	11
1.4.5 Materielle goder og kulturarv	11
1.4.6 Landskab.....	12
1.4.7 Arter	12
1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater	12
1.5 Eksisterende miljøproblemer	12
1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området	13
1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål.....	14
1.7 Planens indvirkning på miljøet.....	14
1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet	20
1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg.....	21
1.10 Overvågning	22

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027

Den enkelte Natura 2000-plan er ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) underlagt krav om miljøvurdering. SMV rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af lovens bilag 4.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem kommunale og andre ansvarlige myndigheders handleplaner, der har fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen. Der kan således ikke i forbindelse med den statslige plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da de statslige Natura 2000-planer ikke fastlægger, hvor den konkrete indsats skal gennemføres.

Natura 2000-område nr. 253 Stensbæk Plantage og Heder er udpeget som fuglebeskyttelsesområde nr. 121 Stensbæk Plantage og Heder og habitatområde nr. 262 Stensbæk Plantage og Heder.

Natura 2000-området er ikke placeret nær den danske grænse, men udpegningsgrundlaget indeholder ynglefugle, som bevæger sig på tværs af landegrænser. Fuglebeskyttelsesområdet har national betydning som levested for stor hornugle. Derudover er rødrygget tornskade, natravn og trane på udpegningsgrundlaget som ynglefugle.

Den grundlæggende og specifikke indsats på at forbedre naturtilstanden på hedearealerne forventes at være positivt for alle arter på udpegningsgrundlaget og indsatsen med at sikre de lysåbne naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje bør være til gavn for rødrygget tornskade, natravn og trane.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen består således af tiltag, som vurderes at kunne påvirke lokalt såvel som på nationalt og internationalt plan. På baggrund af dette vurderes det derfor, at planen har en grænseoverskridende påvirkning for ynglefugle.

Området er ikke geografisk forbundet med områder, herunder Natura 2000-områder, i udlandet. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen består udelukkende af tiltag, som i forhold til områdets naturtyper, vurderes at kunne påvirke lokalt. Det vurderes derfor ikke, at Natura 2000-planen har grænseoverskridende påvirkning ud over de ovenfor beskrevne fugle.

1.1 Ikke teknisk resumé

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter, fugle og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur, fugle og arter, der findes i området, og Natura 2000-planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Der beskrives en indsats for at sikre synergieffekter, samt muligheden for at skabe større sammenhæng i naturen, og sikre en mere naturlig dynamik i områderne f.eks. ved udtagning af

kulstofholdige lavbundsjord, udlægning af arealer med urørt skov, pleje af hedearealer og bekæmpelse af invasive arter. Udtagning af lavbundsarealer vil desuden sikre, at CO₂ bindes i jorden, og indsatsen forventes dermed at have en positiv klimaeffekt. Denne indsats kan ligeledes medføre udpining af jordbunden, til gavn for arter tilknyttet næringsfattige forhold. Gennemførelse af indsatserne vil potentielt kunne have en positiv påvirkning på søer og vandløb, i og omkring Natura 2000-området. Dermed kan indsatserne potentielt bidrage til realisering af vandområdeplanen for området, i form af udledning af en lavere mængde næringsstoffer til vandmiljøet.

Indsatserne beskrevet i planen kan også være medvirkende til, at øge landskabsværdien ved, at skabe vilkår for et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper. Planen vil potentielt give befolkningen adgang til en mere varieret og spændende natur, og kan indirekte bidrage positivt til menneskers sundhed gennem et større incitament til rekreative aktiviteter, samt forbedring af områdets biodiversitet, og genskabelse af mere robuste økosystemer. Desuden kan Natura 2000-planens indsatser modvirke tilgroning af fortidsminder, og medvirker dermed til at sikre kulturarven.

Natura 2000-planens gennemførelse vurderes, at komplimentere og understøtte de eksisterende fredninger og andre igangværende plejeforanstaltninger i Natura 2000-området. Realisering af indsatsprogrammet i planen, kan potentielt medvirke til en kumulativ positiv påvirkning, i samspil med konkrete projekter, samt vandområdeplanen for området.

1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af målsætninger for det enkelte Natura 2000-område og områdets udpegningsgrundlag, samt et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse i planperioden 2022-2027. Målsætningerne består af overordnede målsætninger for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Retningslinjerne om naturområdernes forvaltning i indsatsprogrammet, har både konkret og generel karakter. Endelig indeholder Natura 2000-planen et oversigtsskema, der viser naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Hovedformål

For området findes følgende overordnede målsætninger i forslag til Natura 2000-planen.

- Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus.
- At området har udbredte forekomster med indlandsklit i mosaik med tørvelavninger, hængesække og heder, der kan skabe gode levesteder for områdets fugle.
- At sikre arealerne for områdets naturtyper, samt at udvide og sammenkæde arealerne, hvor det er muligt.
- At naturtyperne visse-indlandsklit (2310) og revling-indlandsklit (2320) prioriteres højt. Begge naturtyper er udbredte i området og har stærkt ugunstig bevaringsstatus. Visse-indlandsklit udgør i området en stor andel af arealet med naturtypen på biogeografisk niveau, mens revling-indlandsklit har en særlig forekomst i Danmark.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

1.2.1 Anden lovgivning

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Det vil sige, at alle myndigheder skal lægge Natura 2000-planen til grund i arealdrift på egne arealer, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt. Offentlige lodsejere er bundet af planens målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På lovområder som f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, hvor staten er myndighed, kan der følges op med nationale strategier.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., på grundlag af konsekvensvurderinger, hvor dette er nødvendigt i henhold til lovgivningen herom. I det omfang, indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for lokalitetens forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan kræves tilladelse eller godkendelse efter anden lovgivning.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte Natura 2000-planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering.

1.2.2 Andre relevante planer

Anden generations Natura 2000-planer for 2016-2021 blev vedtaget i april 2016, og de opfølgende kommunale handleplaner blev endeligt vedtaget i foråret 2017.

Første generations Natura 2000-planer (2010-2015) fastlagde rammerne for en række grundlæggende indsatser, som f.eks. rydninger, forbedrede hydrologiske forhold og iværksættelse af plejetiltag. Disse indsatser blev fastholdt og videreført i anden generations Natura 2000-planer (2016-2021). I tredje generation Natura 2000-planer igangsættes nye indsatser med særlig fokus på fortsat pleje til sikring af beskyttede naturtyper, fugle og arter, sikring af naturlig dynamik og større sammenhængende arealer fx udlægning af arealer til urørt skov, udtagning af lavbundsjord og ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi.

Natura 2000-planer, som omfatter fredskovpligtige arealer, og dermed er omfattet af skovloven, skal revideres med 12 års mellemrum, jf. skovlovens § 16, stk. 2. Det betyder således, at Natura 2000 skovplanerne, som er en del af 1. generations Natura 2000-planer, er gældende fra 2010 til udgangen af 2021 og at der i forbindelse med udarbejdelse af tredje generations Natura 2000-planer, også vil ske en revision af den del af Natura 2000-planerne, som omfatter fredsskovpligtige arealer.

Vandområdeplaner og EU's havstrategi

Natura 2000-området ligger i Haderslev og Esbjerg Kommune og inden for vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Vandområdets økologiske og kemiske tilstand fremgår af vandområdeplanen for området.

For de Natura 2000-områder som også er omfattet af en vandområdeplan og Danmarks Havstrategi, er målsætninger og retningslinjer for indsatser om vandkvalitet, næringsstoffer, miljøfremmede stoffer, hydrologi og fysiske forhold samlet i vandområdeplanen og/eller i basisanalysen med tilhørende indsatskatalog og havstrategien. Disse mål og indsatser vil bidrage til at forbedre vandmiljøet og vandkvaliteten i Natura 2000-områderne og understøtte Natura 2000-planens målsætninger.

Landsplandirektiver og kommuneplaner

Natura 2000-områderne, der er udpeget i medfør af miljømålsloven, skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplaner. I henhold til Bekendtgørelse om planlægning nr. 1157 af 1. juli 2020, må kommuneplaner ikke stride mod en Natura 2000-plan, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven), en handleplan efter samme lovs § 46 a eller regler udstedt i medfør af samme lovs § 36, stk. 3, eller stride mod en Natura 2000-skovplan, jf. kapitel 4 i lov om skove. Af redegørelsen til planforslag, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for et Natura 2000-områdes forvaltning, skal jf. bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, indgå en vurdering af planforslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.

Klimasikring

Regeringen har i december 2012 udgivet en handlingsplan for klimasikring af Danmark. Planen indeholder en lang række regeringsinitiativer, der skal medvirke til at skabe bedre rammer for klimatilpasningen lokalt. De enkelte kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. En vurdering af samspelet mellem den kommunale klimatilpasningsplan og Natura 2000-planen forudsætter kendskab til, hvor de forudsatte indsatser i Natura 2000-planen konkret vil blive gennemført sammenholdt med de indsatser, der skal gennemføres som led i klimatilpasningsplanen.

Kommunal klimatilpasningsplan

Såfremt konkrete projekter som led i den kommunale klimatilpasningsplan kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering af projektet, inden det kan gennemføres. Dette gælder dog ikke, hvis projektet gennemføres som led i Natura 2000-planen og dermed har som delformål at sikre, at naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus.

Natur- og Biodiversitetspakke

I december 2020 blev der indgået aftale om Natur- og biodiversitetspakken, som har til formål at fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang. Natur- og biodiversitetspakken skal gennemføres i perioden 2021-2024. Med Natur- og Biodiversitetspakken er der bl.a. afsat midler til udpegning af naturnationalparker, udlægning af urørt skov, forbedring af havmiljøet og udarbejdelse af strategi for forvaltning af truede arter.

Det fremgår af Lov om naturnationalparker, at ansøger, i forbindelse med ansøgningsfasen til etablering af naturnationalparken, skal udarbejde en projektbeskrivelse for etablering af naturnationalparken, samt en forvaltningsplan for området. Planen skal tage højde for internationale naturbeskyttelsehensyn, herunder skal det fremgå af redegørelsen, om forvaltningsplanens gennemførelse er afhængig af tilladelser, godkendelser eller dispensationer ligesom der skal indgå en beskrivelse af nuværende status for naturen i området. Forvaltningsplanen er tiltænkt at skulle sikre en vildere naturforvaltning, bl.a. i Natura 2000-områder. Det fremgår i den forbindelse af lov om naturnationalparker, at det forudsættes, at den vildere naturforvaltning er i overensstemmelse med bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planen for berørte områder.

Forbud mod gødskning, sprøjtning og omlægning af §3-arealer

Pr. 1. juli 2022 træder et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af § 3-arealer i kraft. Forbuddet vil gælde alle arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og 3 og vil i praksis hovedsageligt have betydning for ferske enge og strandenge, hvor der i dag kan være en lovlig drift med sprøjtning, gødskning og/eller omlægning. For de øvrige § 3-beskyttede naturarealer gælder der som udgangspunkt allerede et sådant forbud. En delmængde af de § 3 strandenge kan også være kortlagt som habitatnatur, mens de ferske enge ikke har en tilsvarende habitatnaturtype. Lovændringen forventes at have en gavnlig synergieffekt på Natura 2000-områderne, herunder evt.

fugle og arter på udpegningsgrundlaget, samt de kortlagte habitatnaturtyper, både i form af en direkte effekt på de kortlagte strandenge og indirekte ved at mindske eventuel randpåvirkning.

1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nulalternativ

I basisanalysen, der danner grundlag for Natura 2000-planen, er der foretaget en nærmere gennemgang af den nuværende naturtilstand i området.

1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen

Naturtilstanden for de lysåbne naturtyper er god på over 80% af det kortlagte areal. Den gode naturtilstand, skyldes bl.a. forekomst mange positive arter, få invasive arter og begrænset afvanding på de fugtige naturtyper. Den primære trussel mod områdets lysåbne naturtyper vurderes at være tilgroning med vedplanter, og i mindre grad invasive arter.

Naturtilstanden er god på størstedelen af arealet med våd hede (4010), ét lille areal er i moderat naturtilstand. Arealerne i god naturtilstand er generelt karakteriseret ved gode strukturer såsom naturlig hydrologi, høj dækning af dværgbuske og aldersvariation i klokkeløng. Arealet i moderat naturtilstand er tydeligt påvirket af afvanding og har en mere monoton vegetation.

For tør hede (4030) er naturtilstanden langt overvejende god, kun ét lille areal er i ringe naturtilstand. Arealerne i god naturtilstand er generelt karakteriseret ved en god artssammensætning med forekomst af flere positive arter, høj dækning af dværgbuske og få vedplanter. Arealet i ringe naturtilstand har flere problemarter og større dækning af vedplanter.

Arealerne med visse-indlandsklit (2310) har overvejende god naturtilstand, men ca. en femtedel er i moderat naturtilstand. Alle arealer har god artssammensætning med forekomst af flere positive arter. Arealer, i god naturtilstand, adskiller sig fra arealer, i moderat naturtilstand, ved generelt at have større dækning af dværgbuske og mindre dækning af græs- og urtevegetation, som er lavere.

Naturtilstanden er god på 65% af arealet med revling-indlandsklit (2320), mens det resterende areal har moderat til ringe naturtilstand. Arealerne, i god naturtilstand, er generelt karakteriseret ved at have flere positive arter end arealerne i moderat naturtilstand, mens arealerne i ringe naturtilstand skiller sig ud ved en stor forekomst af invasive arter.

I græs-indlandsklit (2330) er naturtilstanden ringe bl.a. grundet forekomst af flere problemarter og en middelhøj, monoton græs- og urtevegetation.

Naturtilstanden er hhv. god og moderat i områdets arealer med hængesæk (7140). Samlet dækker naturtypen 0,7 ha. Begge arealer har næsten naturlig hydrologi med gyngende grund. Arealet i moderat naturtilstand har større dækning af høje græsser og urter og er mere tilgroet med vedplanter.

Naturtypen tørvelavning (7150) findes to steder i området, som hhv. selvstændig naturtype og i mosaik med våd hede og indlandsklitter. Naturtilstanden er høj på det ene areal, som udgør 10 % af arealet, og god på det andet. I tørvelavningerne er der mange positive arter, partier med bar jord, og lav græs- og urtevegetation.

I området er der kun kortlagt stilkege-krat (9190). Der er registreret <1 store træer pr. ha, <1 liggende død ved pr. ha og <1 stående dødt ved pr. ha. I henhold til seneste Artikel 17-

afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand, mangler der generelt store træer og dødt ved i skovhabitattyperne.

På udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området findes fire arter, hvor der ikke findes et tilstandssystem. De fire arter er nedenstående:

Trane yngler i Danmark i mere eller mindre åbne, uforstyrrede moser, hedemoser og andre vådområder. Trane er kun overvåget én gang. Af samme grund er det ikke muligt med tilstrækkelig sikkerhed at udtale sig om bestandsdynamikken lokalt. I henhold til NOVANA-afrapporteringen for fugle fra DCE Aarhus Universitet er den danske bestand af ynglende traner stigende.

Rødrygget tornskade er kun overvåget én gang. Af samme grund er det ikke muligt med tilstrækkelig sikkerhed at udtale sig om bestandsdynamikken lokalt. På baggrund af de store sammenhængende arealer med spredte buske og træer samt lav vegetation, vurderes det at artens krav til levested er tilgodeset. I henhold til NOVANA-afrapporteringen for fugle fra DCE Aarhus Universitet er den danske bestand af ynglende rødrygget tornskade stabil.

Natravngler i Natura 2000-området helt overvejende på heder med spredt bevoksning af fyrretræer og i åbne fyrre- og nåleskove på sandet jordbund. Natravngler er kun overvåget én gang. Af samme grund er det ikke muligt med tilstrækkelig sikkerhed at udtale sig om bestandsdynamikken lokalt. I henhold til NOVANA-afrapporteringen for fugle fra DCE Aarhus Universitet er den danske bestand af ynglende natravngler stabil.

Stor hornugle foretrækker arten at yngle i aktive eller forladte grusgrave, i skove under en træstub af et stort væltet træ eller i efterladte reder fra rovfugle eller fiskehejre. Stor hornugle er kun overvåget én gang. Af samme grund er det ikke muligt med tilstrækkelig sikkerhed at udtale sig om bestandsdynamikken lokalt. I henhold til NOVANA-afrapporteringen for fugle fra DCE Aarhus Universitet er den danske bestand af ynglende stor hornugle stigende.

En række naturtyper og levesteder for arter og fugle, som området er udpeget for at beskytte, kræver vedvarende drift for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre naturtyper og levesteder i moderat til dårlig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for, at de dele af den lysåbne natur med moderat og ringe naturtilstand, potentielt set ikke blive forbedret. Andelen af invasive arter vil potentielt øges og fortrænge mere af den naturtypekarakteristiske vegetation i området. Manglende pleje og fastholdelse af naturtypernes gode tilstand medfører en risiko for, at der ikke sikres levesteder for områdets mange arter, herunder fredede og rødlistede arter. Manglende realisering af indsatsprogrammet i Natura 2000-planen kan desuden medvirke til, at enkelte af levestederne for ynglefuglene gror til.

Manglende realisering af indsatser, som urørt skov og skovnaturtypebevarende drift og pleje, kan yderligere betyde, at flere strukturer, der understøtter biodiversitet i skov, såsom flere store træer og mere dødt ved, ikke sikres eller skabes til gavn for skovnaturtyper og arter tilknyttet skov. Omvendt betyder den manglende realisering af indsatser, at stisystemer og våde skovnaturtyper ikke påvirkes ved at blive vådere, som følge af sikring af hensigtsmæssig hydrologi. Adgangsforhold vil derfor være uændret.

Hvis ikke planens indsats om omlægning af lavbundsgrunde fra omdriftsarealer til naturarealer realiseres, er der risiko for at en forbedring af levestederne for bl.a. trane, forbedring af vandkvaliteten og mindskelse af randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer, samt den forventelige mindre udledning af CO₂, udebliver.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for at den biologiske mangfoldighed i området generelt stagnerer, hvilket for befolkningen kan betyde, at de ikke får adgang til naturområder af højere kvalitet. Der er risiko for, at landskabet vil fremstå mindre varieret og at tilgroning af fortidsminder ikke i samme omfang vil modvirkes. Der er endvidere risiko for, at det forventede bidrag til opfyldelse af fredningsformål og kumulative effekter, udebliver. Endelig vil planens bidrag til realisering af vandområdeplanerne, udeblive.

1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet

I dette afsnit beskrives de øvrige miljøforhold i og udenfor Natura 2000-området, der kan blive væsentligt berørt af Natura 2000-planen.

1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed

Natura 2000-planen indeholder indsatser, der skal sikre en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje i området hvilket bl.a. har til formål, at der skabes bedre vilkår for flere naturtypekarakteristiske arter og bedre levesteder for områdets fauna.

Herudover vurderes plejetiltag på hedearealer og bekæmpelse af invasive arter på revling-indlandsklit, at fremme vilkårene for den naturtypekarakteristiske flora og andre tilknyttede arter.

Udtagning af lavbundsarealer kan bidrage til, at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer og medføre en mindre udledning af næringsstoffer og dermed potentielt skabe bedre rammer, så den naturtypekarakteristiske vegetation på sigt kan udvikle sig.

Der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed, hvilket bl.a. kan ske ved udlægning af urørt skov. Dette vil medføre, at skovdriften ophører og i vidt omfang overlades til sig selv. Det kan potentielt være med tiltag, der skal fremskynde processen. Sådanne tiltag kan være veteranisering af træer og nedlæggelse af grøfter. Denne indsats samt indsatsen om, at sikre en skovnaturtypebevarende drift og pleje, vil formodentlig være til gavn for skovnaturtyperne og flere af områdets arter og fugle.

Planens indsats om at sikre egnede levesteder for områdets fugle og arter samt udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter bidrager positivt i forhold til forvaltning af arterne.

Særlige arter i området er behandlet under afsnittet "Særlige arter".

1.4.2 Befolkningen

Natura 2000-området N253 Stensbæk Plantage er beliggende i Haderslev og Esbjerg Kommune, der har et indbyggertal på hhv. ca. 55.400 og ca. 115.600.

Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikringen af den eksisterende natur kan have betydning for arealanvendelsen, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som f.eks. vil kunne medføre en ændret drift på arealerne. Visse indsatser f.eks. potentielle hydrologiprojekter, udtagning af lavbundsjord og udlægning til urørt skov, vil kunne medføre ændringer i adgangen til delområder indenfor Natura 2000-området, da færdsel uden for veje og stier med tiden kan ændre sig.

Miljøstyrelsen arbejder på en løbende opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle som findes i en væsentlig forekomst i Danmark og om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på træk- og ynglefugle samt pattedyr. Denne indsats vil også potentielt kunne medføre en ændring i adgangsforholdene.

1.4.3 Menneskets sundhed

Natura 2000-området er et eftertragtet udflugtsmål og udnyttes til rekreative aktiviteter så som vandring og cykling, hvilket bidrager til menneskets sundhed. Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper og arter opnår gunstig naturtilstand på sigt. Natura 2000-planen vil potentielt kunne medføre, at den rekreative udnyttelse af områder udlagt til urørt skov ændrer sig, ligesom der vil være øget fokus på formidling af naturen, hvilket vurderes at være til gavn for brugere af området.

1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer

Mulig etablering af ny natur på lavbundsarealer, kan bidrage til at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer, ligesom randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer med landbrugsdrift formentlig vil mindskes. Dette kan potentielt gøre områderne mere robuste over for ekstreme vejrforhold og klimaændringer.

Desuden kan planens indsats om udtagning af lavbundsarealer medvirke til at mindske udledningen af CO₂. Sikring af hensigtsmæssig hydrologi samt udtagning af lavbundsgrunde og udlægning af urørt skov, vil potentielt kunne påvirke jordbunden til at blive vådere, samt reducere mængden af næringsstoffer der udledes til vandmiljøet. Disse indsatser kan således påvirke søer og vandløb positivt og bidrage til realisering af vandområdeplanen for området.

Samtidig kan Natura 2000-planens indsatser om lavbundsprojekter og sikring af hensigtsmæssig pleje, medføre udpining af jordbunden på arealer, der er næringsberigede som følge af nuværende eller tidligere gødsning.

Det vurderes at vedtagelse af planen ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.

1.4.5 Materielle goder og kulturarv

I dette Natura 2000-område er der bl.a. registreret fredede rundhøje og en langhøj samt sagnsten. Natura 2000-planens indsats omfatter pleje af de naturtyper, der findes på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, hvilket potentielt kan påvirke adgangen til og kvaliteten af områder, som har betydning for lokalbefolkningen. Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er beskrevet under emnerne "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og "Menneskets sundhed".

Det vurderes, at realisering af planens indsatser potentielt kan påvirke kulturarv i form af bl.a. pleje af fortidsminder såsom rundhøje og langhøj.

Det vurderes, at realisering af Natura 2000-planens indsatsprogram ikke vil have nogen væsentlig indflydelse på materielle goder i området, herunder betydning for fortidsminder, bygninger og arkitektur.

1.4.6 Landskab

Området ligger i det gamle grænseland på den tidligere præjsside. Det meste af området er beliggende på en smeltevandsslette mellem to bakkeøer. I øst er området afgrænset af den uregulerede Gels Å, som er et større tilløb til Ribe Å. Der findes flere mindre lavninger, som er permanent vandfyldte. Særligt for området er Stensbæk Hede i øst, hvor flyvesandet med tiden er blæst af og har dannet de såkaldte "Klimper". Tilbage står flere afladede høje, stabiliseret af tidligere tiders våde lavninger, som blev dannet i et terræn, der lå betydeligt højere end i dag. Nogle har stadig intakt mosevegetation.

Det vurderes, at planen med dens indsatser vil kunne påvirke landskabet, f.eks. hvis der udlægges urørt skov eller ændres i hydrologien i området.

1.4.7 Arter

I området findes bl.a. bilag IV-arterne birkemus, spidssnudet frø, markfirben, odder og grøn kølleguldsmed. Desuden er områdets terrestriske naturtyper levesteder for flere forskellige sjældne og/eller fredede dyr, svampe og planter, herunder cypres-ulvefod og orkideer. Af fugle kan nævnes sortstrubet bynkefugl, der regelmæssigt yngler i området.

Natura 2000-planen vil kunne påvirke forskellige arter, herunder bilag IV-arter og arter som lever i tilstødende områder, da planen indeholder indsatser til forbedring af habitater og levesteder for arter samt specifikke indsatser med bekæmpelse af invasive arter, sikring af en grundlæggende indsats på hedearealer samt udtagning af urørt skov. Herudover indeholder planen en indsats om udtagning af lavbundslande der potentielt kan have en positiv effekt på bl.a. trane.

1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater

Inden for Natura 2000-området findes fredningerne Åskov Hede, Enderupskov Aftægt, Stensbæk Indsande og Gelsådal. De har bl.a. til formål at opretholde områdets karakter af indsand, samt opretholde de landskabelige, kulturhistoriske og naturhistoriske interesser. Natura 2000-planen indeholder indsatser, som kan påvirke naturværdier og fredningerne positivt.

Der er ingen fredningsbekendtgørelser eller vildtreservater i området.

1.5 Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er beskrevet i basisanalysen, der danner grundlag for udkast til Natura 2000-planen for området. Planens mål er at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

Deposition af luftbårne kvælstofforbindelser, herunder ammoniak kan påvirke næringsfattige naturtyper. Naturtyperne har forskellig sårbarhed over for kvælstofdeposition.

Manglende drift og pleje på naturarealer kan føre til en meget ensartet og høj vegetation domineret af høje urter og græsser, samt tilgroning med vedplanter. Dette vil medføre, at mindre arter og ofte naturtypekarakteristiske arter fortrænges.

Inddæmning og kunstig afvanding med grøfter, dræn eller pumper forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vådbundsvegetation erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter.

Invasive plantearter er ikke-hjemmehørende arter, der fortrænger naturlig vegetation. Forekomst af invasive arter er en trussel, fordi arterne breder sig hurtigt og udkonkurrerer de arter, der er karakteristiske for naturtyperne. Invasive arter er særlig et problem på dele af arealerne med revling-indlandsklit (2320)

Fjernelse af hugstmodne træer og dødt ved i skove betyder, at skovene kommer til at rumme relativt få gamle træer og relativt lidt dødt ved, hvilket forringer levesteder for skovtilknyttede arter, herunder bl.a. mange vedboende svampe og biller. Ifølge den seneste artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand, mangler der generelt store træer og dødt ved i skovhabitattyper.

For rødrygget tornskade vurderes der generelt ikke at være aktuelle trusler.

1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området

I dette afsnit redegøres der for, om planen, med dens indsatser, potentielt vurderes at forværre eller afhjælpe ovennævnte trusler.

Emissionen af ammoniak fra landbruget reguleres gennem husdyrgodkendelsesloven. Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandområdeplanerne.

Planen indeholder en indsats om bekæmpelse af invasive arter, idet at invasive arter medvirker til at forringe naturtilstanden. Derudover indeholder planen en målsætning om etablering af og fastholdelse af pleje på de lysåbne naturtyper. Denne indsats vil ligeledes medvirke til at bekæmpe de invasive arter inden for Natura 2000-området.

Sikring af en mere hensigtsmæssig hydrologi, samt fastholdelse af de indsatser der er gennemført for at forbedre hydrologien fra 2016-2021, vil bidrage til at stabilisere naturtilstanden og mindske behovet for en vedvarende indsats i de beskyttede naturtyper, der stiller særlige krav til hydrologien.

Indsatsen for de lysåbne naturtyper vil i stor udstrækning medvirke til at sikre forholdene for områdets udpegede fuglearter samt en lang række andre fuglearter, der benytter området som yngle- og fourageringsareal.

For skovnaturtyperne skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje og planen indeholder en indsats om at udlægge urørt skov. Disse indsatser forventes at forbedre tilstanden af områdets skove og hermed forbedre levesteder for skovtilknyttede dyr, planter og svampe.

Udtagning af lavbundsjord kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik. Alt efter beliggenhed, kan det også bidrage til at randpåvirkningerne af naturen, fra tilstødende arealer med landbrugsdrift, mindskes. En sådan udtagning kan ligeledes være til gavn for arter tilknyttet våde naturtyper.

1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål

Danmark har tilsluttet sig en række internationale konventioner indeholdende miljøbeskyttelsesmål, hvis indhold i en lang række tilfælde er indarbejdet i lovgivningen. For EU-lovgivningen gælder generelt, at den er implementeret i dansk lovgivning. Danmark har bl.a. ratificeret Ramsarkonventionen og Biodiversitetskonventionen. Biodiversitetskonventionens formål er bl.a. at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares. Formålet med Ramsarkonventionen er at beskytte vådområder med en særlig betydning for fugle. Danmark har udpeget 28 Ramsarområder, der alle indgår i EU's fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområderne er dermed en del af det danske Natura 2000-netværk.

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 med senere ændringer. Planen vil sikre, at areal og tilstand af kortlagte naturtyper og levesteder for omfattede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne for tredje planperiode.

1.7 Planens indvirkning på miljøet

Natura 2000-planens indsats vedrører hovedsageligt forbedring af allerede eksisterende og beskyttet natur, idet evt. forbedrede vandforhold for naturarealer og eventuel udtagning af kulstofholdige lavbundsjord har en positiv effekt på særligt biodiversitet, men også i forhold til vand- og klimamål.

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, bilag 4.

Der er indledningsvist i den strategiske miljøvurdering redegjort for planens indvirkning på miljøet over landegrænser.

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen på-virkning	Redegør for indvirkning
Flora, fauna og biologisk mangfoldighed	x		<p>Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og biologiske mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen. Plejeindsatser på hedearealerne og bekæmpelse af invasive arter, vil give plads til mere naturtypekarakteristisk vegetation, hvilket også vil være til gavn for de øvrige arter der er tilknyttet naturtyperne.</p> <p>Plejeindsatser på hedearealerne, herunder bekæmpelse af invasive arter, vil give plads til mere naturtypekarakteristisk vegetation, hvilket også vil være til gavn for de øvrige arter der er tilknyttet naturtyperne.</p>

		<p>Tilgroning med høje græsser/urter og vedplanter, samt kunstig afvanding, forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vegetation erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrencesterke arter. Desuden kan tilgroning medføre forringelse af levestederne for områdets ynglefugle. Natura 2000-planens indsatser med en grundlæggende indsats på hedearealer samt en generel sikring og etablering af hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, modvirke denne tilgroning og føre til en generel forbedring af naturgrundlaget, og dermed på sigt en forbedring af naturtilstanden på habitatnatur bl.a. indlandsklitter, våd hede (4010) og tør hede (4030). Indsatserne vil samtidig sikre en stor del af den § 3 beskyttede natur i området samt forbedre levesteder for de arter, der lever i tilknytning hertil.</p> <p>Udtagning af lavbundsarealer kan bidrage til, at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer, ligesom randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer med landbrugsdrift formentlig vil mindskes. Udtagning af lavbundslande, etablering af hensigtsmæssig hydrologi samt pleje af naturarealerne kan i enkelte og sjældne tilfælde medføre en negativ påvirkning af enkelte arter eller naturtyper.</p> <p>Ved ophør af drift i skoven, vil der over tid ske en ændring i bl.a. mængden af dødt ved og andelen af store træer, der formodes, at stige. Dette er faktorer, der har betydning for biodiversiteten, da mange insekter, svampe og laver er tilknyttet gamle, rådne og døde træer samt de skovlysninger, der ofte vil forekomme i urørte skove. Indsatserne om, at sikre en skovnaturtypebevarende drift og pleje, samt udlægning af urørt skov vil begge potentielt kunne bidrage til dette. Udlægning af områder til urørt skov, kan desuden bidrage til, at skabe</p>
--	--	---

		<p>større robusthed og sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer. Planens indsats om at sikre egnede levesteder for områdets fugle og arter samt udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter bidrager positivt i forhold til forvaltning af arterne.</p> <p>For vurdering ift. specifikke arter henvises til emnet omkring "særlige arter".</p>
Befolkningen	x	<p>Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området.</p> <p>For visse arealer vil gennemførelsen af planen betyde, at de vil blive omfattet af en plejeindsats, som vil kunne medføre en ændret drift på arealerne.</p> <p>Planen vurderes at bidrage til at sikre og forbedre naturgrundlaget, hvilket giver mulighed for større naturoplevelser.</p> <p>Der er offentlig adgang til dele af området. Visse indsatser f.eks. potentielle hydrologiprojekter, lavbundsprojekter og udlægning til urørt skov, vil potentielt kunne medføre ændringer i adgangen til delområder indenfor Natura 2000-området, eksempelvis grundet liggende stammer og grene og vådere partier.</p> <p>Miljøstyrelsen arbejder på en løbende opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle som findes i væsentlig forekomst i Danmark og om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på træk- og ynglefugle samt pattedyr. Denne indsats vil i mindre områder og på bestemte tidspunkter af året også potentielt kunne medføre en ændring i adgangsforholdene, men påvirkningen vurderes ikke at være væsentlig.</p> <p>Natura 2000-planen indebærer ikke yderligere restriktioner for offentlighedens adgang.</p>
Menneskers sundhed	x	<p>Planen medvirker til at sikre de beskyttede naturtyper i området således, at naturen i området på sigt opnår en</p>

			<p>god-høj kvalitet. Naturområder af god-høj kvalitet er af betydning for den rekreative udnyttelse af området, og dermed menneskers sundhed. Kendskab til naturen og dens værdier vil medvirke til at skabe incitament til en større rekreativ udnyttelse af områderne og udlægning af urørt skov vil medføre et øget fokus på formidling af naturen til gavn for brugere af området.</p> <p>Det vurderes, at gennemførelsen af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, men i stedet at en øget biodiversitet og mere robuste økosystemer vil bidrage positivt til menneskets sundhed. Sikringen af den beskyttede natur vurderes i øvrigt ikke at have en sundhedsmæssig effekt.</p> <p>For yderligere vurdering se også under emnerne "Befolkningen".</p>
Jordbund	x		<p>Natura 2000-planens indsatser om lavbundsprojekter og sikring af hensigtsmæssig pleje kan medføre udpining af jordbunden på arealer, der er næringsberigede som følge af nuværende eller tidligere gødskning, hvilket på sigt kan forbedre naturtilstanden i området. En udpining vil på sigt øge sandsynligheden for indvandring af en artsrig flora og fauna, da en meget stor del af især de sjældnere arter er tilknyttet næringsfattige forhold.</p> <p>Se desuden vurderinger i skemaet under "Vand" og "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".</p>
Vand	x		<p>Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandområdeplanerne. Sikring af hensigtsmæssig hydrologi og pleje, samt udtagning af lavbundslande og udlægning af urørt skov vil potentielt kunne få betydning for overflade- og grundvand i form af udledning af en lavere mængde næringsstoffer til vandmiljøet. Dermed vil planen bidrage til realisering af vandområdeplanerne, der sigter mod god miljøtilstand i de danske vandområder.</p>

			Det vurderes at indsatserne i planen potentielt kan forbedre vandkvaliteten i tilstødende vandområder.
Luft		x	Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring af de beskyttede naturtyper og arter ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.
Klimatiske faktorer		x	Indsatser i Natura 2000-planen, som for eksempel hydrologiprojekter og udtagning af lavbundslande, kan potentielt medvirke til at mindske udledningen af CO ₂ , idet tidligere drænedede jorde igen vandmættes, og derfor frigør mindre CO ₂ . Desuden kan indsatserne også gøre områderne mere robuste over for ekstreme vejrforhold og klimaændringer, ved at bidrage til at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer og evt. mindske randpåvirkningen.
Materielle goder		x	Det vurderes, at indsatser i Natura 2000-planen ikke vil påvirke materielle goder idet at realisering af indsatsprogrammet ikke berører ejendomme eller andre værdier for den brede befolkning eller lokalbefolkninger. Fortidsminder, kulturarvsarealer, og adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er vurderet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv", "Befolkningen", "Menneskets sundhed" og/eller "Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater".
Landskab	x		Sikring og forbedring af naturgrundlaget, herunder naturplejetiltag, vil øge landskabsværdien ved at give mulighed for et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper. Udlægning til urørt skov vil også kunne føre til ændringer i landskabet. I de urørte skove vil der med tiden ske ændringer i skovstrukturen, hvor der potentielt kan blive flere lysninger, mere våd skov, mere dødt ved og flere store træer. Skovene vil fortsat bevares som skov, hvorved landskabet overordnet ikke vil ændres

			men lokalt vil det ændre udseende, bl.a. ved at være mere lysåbent.
Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv.	x		<p>I dette Natura 2000-område er der bl.a. registreret fredede rundhøje og en langhøj samt sagnsten.</p> <p>Natura 2000-planens indsatser kan lede til lysninger omkring fortidsminder, og medvirker dermed til at sikre kulturarven og vurderes at have en positiv påvirkning på dette. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen berører ikke områder omkring kirker, mindesmærker eller andre menneskabte værdier, hvorfor planen vurderes ikke at påvirke øvrig kulturarv, herunder arkitektonisk og arkæologisk arv.</p>
Arter	x		<p>Planen indeholder en indsats om udtagning af kulstofholdig lavbundsjarde. En udtagning af lavbundsjarde vil, alt efter beliggenhed og omfang af projekterne som endnu ej kendes, potentielt kunne skabe bedre levesteder for trane men også potentielt kunne påvirke yngle- og rasteområder for bilag IV-arterne spidssnudet frø og andre padder. Levestederne vil potentielt kunne ændre karakter og blive vådere. Det vurderes i denne sammenhæng, at en del af Natura 2000-planens øvrige indsatser, vil kunne medføre, at det de generelle forhold for arterne forbedres, f.eks. ved at sikre en hensigtsmæssig drift, pleje og hydrologi.</p> <p>Det vurderes, at indsatser om pleje af hedearealer, herunder bekæmpelse af invasive arter, vil medvirke til at sikre og forbedre levesteder for arter som er tilknyttet hedearealerne, eksempelvis sortstrubet bynkefugl, markfirben og cypres-ulvefod.</p> <p>Udlægning til urørt skov vil skabe mere variation og dermed flere levesteder til forskellige arter, da mange insekter, svampe og laver er tilknyttet gamle, rådne og døde træer samt de skovlysninger, der ofte vil forekomme i urørte skove. På sigt vil lysninger i skoven og rigere bundvegetation også</p>

			potentielt kunne skabe bedre levesteder for birkemus.
Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater	x		Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for området vurderes ikke at stride imod områdets fredninger, da deres formål bl.a. er at sikre områdernes karakter af indsand, hvilket Natura 2000-planen forventes at medvirke til. Der er ingen fredningsbekendtgørelser eller vildtreservater i området.
Kumulative effekter	x		Natura 2000-planen har til formål at sikre og forbedre naturkvaliteten og habitater for arter på området udpegningsgrundlag. Evt. realisering af indsatsprogrammet i planen kan potentielt medvirke til en kumulativ positiv påvirkning i samspil med konkrete projekter.

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen Natura 2000-planens retningslinjer. For så vidt angår modstridende naturinteresser henvises til Natura 2000-planens afsnit 3.3. Se i øvrigt afsnit om grundlag for prioriteringer nedenfor.

Planen indeholder en indsats om at sikre sammenhæng i området natur, samt sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper. Ved såvel pleje af eksisterende natur som udlægning af landbrugsarealer til natur vil dette ske efter aftaler mellem lodsejeren og kommunerne og mod økonomisk kompensation via EU's landdistriktsprogram.

Planen indeholder desuden en indsats om udtagning af kulstofholdig lavbundsgrunde. En udtagning af lavbundsgrunde vil, alt efter beliggenhed og omfang af projekterne som endnu ej kendes, potentielt kunne påvirke yngle- og rasteområder for bilag IV-arter som f.eks. spidssnudet frø. Levestederne vil potentielt kunne ændre karakter og blive vådere. En negativ påvirkning af levesteder for spidssnudet frø vil kunne undgås ved f.eks. at sikre tilstrækkeligt med egnede raste- og ynglesteder på det tidspunkt projektet realiseres, ligesom en nøje planlægning af anlægsfasen af projektet på bestemte tidspunkter af året, samt evt. brug af paddehegn, vil kunne forebygge ødelæggelse af yngle- og rasteområder, samt påvirkning af bestanden af spidssnudet frø. Evt. etablering af erstatningsbiotoper vil ligeledes kunne sikre opretholdelse af den økologiske funktionalitet for arten

Udlægning af urørt skov i området kan medføre at færdsel uden for veje og stier med tiden kan blive sværere som følge af væltede træer, og eventuelle hegninger. Hvor staten udlægger urørt skov vil adgangen til området blive sikret gennem fortsat vedligeholdelse af veje, stier og friluftsfaciliteter i skovene vil fortsat være tilgængelige.

1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planerne udarbejdes som følge af habitatdirektivets artikel 6. stk. 1, som fastslår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket bl.a. kan indebære udarbejdelse af hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler. I Danmark udarbejdes Natura 2000-planer, som angiver overordnede og konkrete mål for lokaliteterne, indsatsprogram med retningslinjer og evt. mulighed for prioritere mellem forskellige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget ved realisering af indsatsprogrammet.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem frivillige og lokale indsatser. Natura 2000-planen udarbejdes på baggrund af en basisanalyse, der bl.a. præsenterer data, redegør for relevante trusler og naturtilstanden. Natura 2000-planen danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af en Natura 2000-handleplan. Natura 2000-handleplanen udarbejdes af kommunale og andre ansvarlige myndigheder, og har fokus på de forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Der kan således ikke i forbindelse med Natura 2000-plan foretage en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da Natura 2000-planer ikke fastlægger hvor den konkrete indsats skal gennemføres. Miljøvurderingen er gennemført ud fra tilgængelig viden, bl.a. de oplysninger der fremgår af basisanalysen, udkast til Natura 2000-planen og det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

I de seneste basisanalyser (offentliggjort juni 2020) redegøres der for relevante trusler, og dermed at der fortsat er behov for indsatser for at sikres den nuværende naturtilstand og på sigt opfylde habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets mål. I tredje planperiode (2022-2027) er der fokus på at sikre mere naturlige processer og naturens robusthed bl.a. i form af sammenhængende arealer, udlæg af urørt skov og udtag af kulstofholdige lavbundslande. Derudover er der fokus på sikring af den eksisterende natur og levesteder bl.a. ved at fortsætte plejen af plejekrævende arealer, bekæmpe invasive arter, afsøge behovet for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og afsøge behovet for fiskeriregulering.

Overvejelserne har ført til, at der i forslag til Natura 2000-planen for N253 Stensbæk Plantage planlægges gennemført en særlig indsats for at sikre og udvikle områdets natur ved bl.a. udtagning af lavbundslande, udlægning af urørt skov, naturpleje på hedearealer og bekæmpelse af invasive arter. Der søges i området at skabe større sammenhæng i naturen og sikre en mere naturlig dynamik.

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype, fugl eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper, fugle eller arter. For området er der foretaget følgende valg:

Gamle og veludviklede forekomster af egekrat (5130) bevares, mens de lysåbne indlandsklitter prioriteres over etablering af nye egekrat (5130), da indlandsklitterne er karakteristiske for området. Desuden udgør visse-indlandsklit (2310) i området en stor andel af arealet med naturtypen på biogeografisk niveau, mens revling-indlandsklit (2320) har en særlig forekomst i Danmark.

1.10 Overvågning

Resultatet af Natura 2000-indsatsen i forhold til udpegningsgrundlag og naturtilstanden bliver fulgt op på gennem det nationale overvågningsprogram, NOVANA, som Miljøministeriet er ansvarlig for. Desuden afrapporterer Danmark bevaringsstatus vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen bygger på kortlægningsdata og udgør det nuværende vidensgrundlag om status for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Basisanalysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art, fugl og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.

Resume

Strategisk MiljøVurdering for forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for Stensbæk Plantage og Heder (nr. 253). Miljøvurderingen sammenfatter Natura 2000-planforsalgets påvirkning af miljøet

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk